

Roditeljske priče

Rođenje

Abby je rođena na vrijeme i imala je poteškoće kod hranjenja, nizak mišićni tonus i kontrolu glave. Pri našoj prvoj posjeti porodičnom ljekaru, utvrđena joj je dijagnoza abnormalnosti hromozoma i odmah je upućena na fizičku i govornu terapiju. Abby je dramatično napredovala u vještinama pokreta i govora. Sad, sa 16 godina, ona je sretna, aktivna tinejdžerica. Mi smo zahvalni našem porodičnom ljekaru zbog upućivanja na pedijatrijsku fizičku i govornu terapiju u ranoj fazi. *James i Brenda A.*

2–3 mjeseca

Jeffrey je rođen sa 42 sedmice nakon redovne trudnoće. Sa tri mjeseca, on se nije mogao odići na ruke i imao je poteškoće u držanju glave uspravno u položaju na stomaku. Mi smo podijelili svoje zabrinutosti sa svojim pedijatrom, koji nas je uputio razvojno-behavioralnom pedijatru. Jeffrey sad ima 10 mjeseci, pa iako nema definitivnu dijagnozu, on se može odići na ruke s položaja na stomaku i podići se na ruke i koljena. Mi znamo da on dobiva pomoć koja mu je potrebna. *Robert i Cindy P.*

4–5 mjeseci

Rachel je rođena na leđa i pri rođenju je doživjela aspiraciju posteljice. Do četiri mjeseca starosti, nije držala glavu uspravno niti je koristila ruke. Naš pedijatar nas je uputio na državni Program za intervencije u ranoj fazi, tako da je Rachel mogla naučiti da se bolje fizički kreće. Sad, s četiri i po godine, ona uči da hoda, ide u školu u susjedstvu i do maksimuma koristi svoje potencijale. *Frank i Jenni S.*

6–7 mjeseci

Jasonu, koji se rodio osam sedmica prije vremena, uvijek je bilo promijeniti pelene. Njegove noge bile su ukočene i teško ih je bilo razdvojiti. Sa šest mjeseci starosti, on se savijao prema unazad kad god smo ga pokušali staviti u sjedeći položaj. Sa osam mjeseci, on nije mogao sjediti sam. Naš pedijatar ga je uputio na Program za intervencije u ranoj fazi, koji obuhvata fizičku terapiju. Jason sad uči da sam hoda. *Larry i Pam R.*

8–9 mjeseci

Matt, jedan od dvoje blizanaca, odbijao je da ga se stavlja na stomak. Također nije htio preuzimati težinu na noge, čak i kad je imao devet mjeseci, dok je njegov brat-blizanac hodao oko namještaja u našoj dnevnoj sobi. Naš pedijatar nas je uputio razvojno-behavioralnom pedijatru i službi za intervencije u ranoj fazi. Matt je otpočeo fizičku terapiju s devet mjeseci starosti. On je s petnaest mjeseci napravio prve korake. Do njegovog drugog rođendana, možda mu više neće trebati tretman. *Mike i Terry S.*

10–12 mjeseci

Christopher je rođen pet sedmica prije vremena i bio je u bolnici dvije sedmice prije nego što je došao kući. Tokom svoje prve godine života, počeli smo primjećivati da ne koristi svoju desnu ruku toliko koliko koristi lijevu. Kad se počeo podizati u stojeći položaj, njegova desna noga je zaostajala. U stojećem položaju se nagnjao na lijevu stranu i vukao desnu nogu dok je hodao oko namještaja. Sa jedanaest mjeseci, naš pedijatar je propisao fizičku i profesionalnu terapiju. Sad, s tri godine, Christopher hoda. *Bob i Sue D.*

Ono što bi svaki roditelj trebao znati

Jedinstvena mapa organizacije Pathways.org omogućava vam da pratite fizički i govorni razvoj svog djeteta. Prisjetite se da trebate vjerovati svojim instinktima. Vi svoje dijete najbolje poznajete. Ako smatrate da se vaša beba razvija različitim tempom, potražite pomoć. Sva djeca mogu učiti. **Otkrivanje u ranoj fazi predstavlja NAJBOLJU prevenciju.**

Osnovni podaci o organizaciji Pathways

Misija organizacije Pathways.org se od 1985. godine sastoji u promoviranju i unaprjeđivanju motornog, čulnog i komunikacijskog razvoja djeteta i kod svih roditelja i zdravstvenih ustanova. Medicinski okrugli stol organizacije Pathways važno je sredstvo za ostvarivanje naše misije putem strateškog usmjeravanja i davanja podrške.

Pathways.org je neprofitna organizacija po paragrafu 501(c)(3)

Ova poruka ima odobrenje od strane Američke akademije za pedijatriju, Nacionalne asocijacije pedijatrijskih medicinskih sestara, Američkog koledža za pedijatre-osteopate i Pedijatrijskog odjela Američke asocijacije za fizikalnu terapiju.

SLOBODNO KOPIRANJE, BEZ IZMJENA; MORA SE NAVESTI NAZIV ORGANIZACIJE: PATHWAYS.ORG. Autorska prava za 2012.

Medicinski okrugli stol organizacije Pathways

Supredsjedavajući

H. Garry Gardner, M.D., FAAP
John F. Sarwark, M.D., FAAP, FAACPDM, FAOS

Komitet

Suzann K. Campbell, P.T., PhD, FAPTA, FAACPDM
Deborah Gaebler-Spira, M.D., FAAP, FAACPDM
Terri Gartenberg, PhD, CCC-SLP
Gay Girolami, P.T., PhD, FAACPDM
Clare Giuffrida, PhD, OTR/L, FAOTA
Karen R. Judy, M.D.
Amy Becker Manion PhD, RN, CPNP
Michael E. Msall, M.D., FAAP, FAACPDM
Michael N. Nelson, PhD
Russell G. Robertson, M.D.
Diane Fritts Ryan, OTR/L
Lori Walsh, M.D.
Rosemary White-Traut, PhD, RN, FAAN
Nina Aliprandi, M.A., Parent
Shirley Welsh Ryan

Pathways.org

Imate li pitanja?

Molimo da nazovete naš besplatni broj „roditelj odgovara“, ili da nam se obratite e-poštom. Mi ćemo vam poslati dodatne informacije ili vas uputiti na terapeuta u vašoj blizini.

1-800-955-CHILD (2445)
E-pošta: friends@pathways.org
www.pathways.org

You Tube™

Kako osigurati fizički razvoj bebe

Pathways.org

Pathways.org je neprofitna organizacija po paragrafu 501(c)(3)

Otkrivanje u ranoj fazi predstavlja najbolju prevenciju!

Važne ideje za roditelje:

- Vodite **bilježnicu** svojih zabrinutosti i primjedbi.
- Pregledajte ovu **mapu** i označite kvačicom znake koje primijetite kod svoje bebe.**
- Podijelite svoje zabrinutosti**, ovu mapu i svoju bilježnicu s doktorom vašeg djeteta ili zdravstvenim profesionalcem.

**U redu je označiti kvadratiće i u zoni "Tipični razvoj" i u zoni "Trebalo obratiti pažnju".

Pathways.org

Pathways.org je neprofitna organizacija po paragrafu 501(c)(3)

DO 3 MJESECI

Tipični razvoj govora*

- Sisa i guta dobro tokom hranjenja
- Smiri se ili se smiješi kao odgovor na zvukove i glasove
- Guče ili se oglašava osim plačem
- Okreće glavu u pravcu odakle dolazi zvuk

Tipičan razvoj u igri*

Dok leži na leđima...

- Pogledom prati igračku koja se miče s jedne na drugu stranu
- Pokušava dohvatiti zvečku koja joj se drži iznad prsa
- Drži glavu u sredini da bi gledala lica ili igračke

Tipičan fizički razvoj*

Dok leži na stomaku...

- Podiže se na ruke
- Podiže glavu gore i drži je gore

Znaci na koje treba obratiti pažnju u fizičkom razvoju*

- Poteškoće s podizanjem glave
- Ukočene noge s malo ili nikako pokreta

- Gura glavu unazad
- Drži šake stisnute i ne pokreće ruke

DO 6 MJESECI

- Počinje koristiti suglasnike u brbljanju, npr. „dada“
- Brbljanjem privlači pažnju
- Počinje jesti žitarice i piree

- Poseže za najbližom igračkom dok je na stomaku

Dok leži na leđima...

- Prebacuje igračku iz jedne ruke u drugu
- Pruža obje ruke da bi se igrala s tabanima

- Koristi ruke da bi se poduprla kod sjedenja
- Prebacuje se s leđa na stomak
- Dok stoji uz podržavanje, prihvata cijelu težinu na noge

- Savijena leđa
- Nemogućnost podizanja glave
- Slaba kontrola glave

- Poteškoće u pružanju ruku prema naprijed
- Savija se unazad i koči noge

- Ruke drži prema unazad
- Ukočene noge

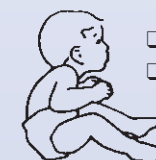
DO 9 MJESECI

- Povećava varijetet zvukova i kombinacije slogova u brbljanju
- Gleda u poznate predmete i ljude kad ih se nazove njihovim imenom
- Počinje jesti hranu za bebe i gnječenu stonu hranu

- U visokoj stolici, drži bočicu i pije iz nje
- Istražuje i pregleda predmet koristeći obje ruke
- Okreće nekoliko stranica slikovnice od kartona odjednom
- U jednostavnoj igri imitira druge

- Sjedi i poseže za igračkama bez padanja
- Prebacuje se sa stomaka ili leđa u sjedeći položaj
- Puže Na rukama i koljenima uz alternativno pokretanje ruku i nogu

- Pretežno koristi jednu šaku
- Savijena leđa
- Slabo koristi ruke dok sjedi

- Poteškoće u puzanju
- Koristi samo jednu stranu tijela za kretanje

- Ne može ispraviti leđa
- Ne može preuzeti težinu na noge

DO 12 MJESECI

- Smisljeno koristi „mama“ ili „dada“
- Reagira na jednostavne komande, npr. "dođi ovamo"
- Proizvodi duge nizove nerazumljivog govora (žargon) u socijalnoj komunikaciji
- Počinje koristiti otvorenu šalicu

- Sama se hrani prstima
- Ubacuje predmete u posudu s velikim otvorom
- Koristi palac i kažiprst za podizanje sitnih predmeta

- Podiže se u stojeći položaj i kruži oko namještaja
- Stoji sama i poduzima nekoliko nezavisnih koraka

- Poteškoće kod stajanja zbog ukočenih nogu i istaknutih nožnih prstiju
- Koristi samo ruke da bi se podiglo u stojeći položaj

- Sjedi s težinom na jednoj strani
- Jako savijene ili ukočeno ispružene ruke
- Mora koristiti ruku da bi se održalo u sjedećem položaju

DO 15 MJESECI

- Vokabular se sastoji od 5–10 riječi
- Imitira nove manje poznate riječi
- Razumije 50 riječi
- Povećava varijetet grubo isjeckane stone hrane

- Slaže dva predmeta ili kocke
- Pomaže kod skidanja
- Drži šalicu i pije iz nje

- Hoda nezavisno i rijetko pada
- Saginje se da pokupi igračku

- Nije u stanju samostalno poduzimati korake
- Slaba ravnoteža kod stajanja, često pada
- Hoda na nožnim prstima

* Sjetite se ispraviti svoje dijete